

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
" 15 " 05 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050707-Şərabçılıq

Fakultet: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Informatika (Təhsil Proqramı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 05.04.2005-ci il tarixli 17 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş, 050707 – "Şərabçılıq" ixtisasının 2020-ci il Dövlət Standartına əsasən hazırlanmışdır)

Kodu: IPF – B07

Tədris ili: II (2025-2026). Semestr III

Tədris yükü cəmi: 40 saat Auditoriya yükü-14 saat: (Mühazirə saat 10 saat mühazirə, laboratoriya məşğələsi- 4 saat)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: b/m Fərzəliyeva Ülker Mirsamid qızı.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, H.Z.Tağıyev, 3 saylı korpus.

Məsləhət saati: 1 gün 11:00

E-mail ünvanı: ulker_salayeva@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. V.B.Müslümov, Ə.Ə.Əliyev, S.B.Həbibullayev, Y.B.Sərdarov: Informatika. Bakı-2015, TQDK.
2. S.B.Həbibullayev, T.I.İbrahimzadə: Informatika. Bakı, 2009 (LDU Elmi Kitabxanasında).
3. Y.Abbasov və başqaları: Informatika və kompüterləşmənin əsasları, Bakı-2006, MSV.
4. Z.T. Məhərrəmov: Alqoritm və onun təsvir üsulları. Metodik göstərişlər. Bakı, 2006.
5. S.Q.Kərimov: İnformasiya sistemləri. "Elm" nəşriyyatı, Bakı, 2008

Əlavə ədəbiyyat:

1. Internet resursları

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən orta məktəbdə tədris olunan informatikanı bilmək vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri və fənnin məqsədi:

Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq etməyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində əmək bazarının tələblərini ödəyəcək mü-rəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir. Hesablama texnikasının sürətli inkişafı və geniş yayılması yeni elm sahəsinin - informatikanın meydana gəlməsi üçün zəmin yaratmışdır. Hazırda bütün dünyada ən dinamik inkişaf edən qabaqcıl texnologiyalardan biri informasiya texnologiyasıdır. Sürətlə inkişaf edən informasiya texnologiyası mütəxəssisdən böyük çeviklik və daim bu texnologiyaya uyğunlaşmağa hazır olmaq tələb edir.

İnformatika informasiyanın çevrilməsi haqqında elm olub, hesablama texnikasının istifadəsinə əsaslanır, informasiya sistemlərinin yaradılması və fəaliyyəti haqqında bilik verir. Bu biliklər informasiyanın yığılması, emalı, ötürülməsi və istifadəsini hesablama texnikasının tətbiqi ilə əlaqələndirir.

İnformatika fənninin tədrisində məqsəd müxtəlif təbiətli sistemlərdə informasiya proseslərinin rolunu müəyyənləşdirmək üçün baza biliklərinin formalaşdırılmasına nail olmaqdan ibarətdir.

Kursun tədrisində məqsəd informasiyalaşmış cəmiyyətdə praktik həyati fəaliyyətə hazırlıq, dünyadakı elektron informasiya resurslarını təhlil etmək bacarıqlarını formalaşdırmaq, kompüter savadlılığının artırılmasıdır.

Bu zaman kompüterlərin tətbiqi ilə bu və ya digər elm sahələrinin öyrənilməsi, tədqiqatların aparılmasının sürətləndirilməsi və səmərəliliyin artırılması xüsusi önəm kəsb edir.

Fənnin məqsədi tələbələrə tədris olunan mövzular üzrə və onların praktiki misal və məsələlərin həllinə tətbiqi üzrə mükəmməl bilik, bacarıq və vərdislər aşılamaqla yanaşı, həm də tələbələrdə düşüncə qabiliyyətinin inkişafına, real həyatda riyazi obyektləri və proseslərə uyğun modellərin qurulmasında, praktiki məsələlərin həllində onlardan istifadə etmək bacarığının yaradılmasına nail olmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar, həm laboratoriya varsa, onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilər;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B

3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 10 saat, seminar 4 saat. Cəmi: 14 saat

No	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Saat	Tarix
1	İnformatika haqqında ümumi məlumat. Kompüterdə informasiyanın təsviri Plan: 1. İnformatika və onun predmeti, 2. İnformasiya və fayl anlayışları, İnformasiya prosesləri, 3. İnformasiyanın kodlaşdırılması, informasiyanın ölçü vahidləri. 4. Kompüterlərdə say sistemləri. Mövqeli və mövqesiz say sistemləri. 5. Ədədlərin bir say sistemindən digərinə çevrilməsi. Mənbə: [1,3]	2	
2	Fərdi kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri Plan: 1. Hesablama texnikasının inkişaf mərhələləri, 2. EHM-lərin nəsilləri, 3. Müasir EHM-lərin təsnifatı, Mənbə: [1,3]		
3	Fərdi kompüterlərin arxitekturası, əsas və əlavə qurğuları. Plan: 1. Fərdi kompüterlərin arxitekturası 2. Kompüterin əsas qurğuları. 3. Kompüterin əlavə qurğuları. Mənbə: [1,3]	2	
4	Fərdi kompüterlərin proqram təminatı sistemi Plan: 1. Müasir kompüterlərin proqram təminatı. 2. Sistem proqram təminatı. 3. Windows əməliyyat sistemi 4. Tətbiqi proqram təminatı. 5. Proqramlaşdırma dilləri. 6. Translyator və interpretator Mənbə: [1,2, 3]		
5.	Microsoft Office proqram paketi. Plan: 1. MS Office proqram paketinin komponentləri, 2. MS Word mətn redaktorunun əsas anlayışları. 3. MS Excel cədvəl prosessoru və onun elementləri 4. Sadə cədvəllərin tərtibi və hesablamaların aparılması qaydaları, 5. Funksiyalardan istifadə, qrafik və diaqramların qurulması		

Mənbə:[1,3]			
Laborator məşğələ - 4 saat			
No	Keçirilən laboratoriya mövzularının məzmunu	Saat	Tarix
1	Informasiya və fayl anlayışları, informasiya prosesləri. Informasiyanın kodlaşdırılması, informasiyanın ölçü vahidləri.	2	
2	MS Word mətn redaktorunda sənədin yaradılması, MS Excel cədvəl prosessorunda sadə cədvəllərin tərtibi və hesablamaların aparılması qaydaları, funksiyalardan istifadə, qrafik və diaqramların qurulması	2	

XI. Fənn üzrə tələblər:

"İnformatika" fənnini öyrənməklə qazandığı biliklər əsasında müxtəlif məsələlərin həllində müstəqil təhlil aparmaq, analiz və sintez qabiliyyətlərə, tətbiqi proqramlardan istifadə kimi bacarıq və vərdislərə yiyələnməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Informasiya və fayl anlayışları ilə tanışlıq, informasiyanın təsvir olunması, informasiya proseslərinin öyrənilməsi
- Kompüterlərdə say sistemləri, bir say sistemindən digərinə keçid qaydalarının öyrənilməsi
- Fərdi kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələlərinin öyrənilməsi
- Fərdi kompüterlərin arxitekturası, əsas və əlavə qurğuları ilə tanışlıq
- Microsoft Office proqram paketi ilə tanışlıq

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I kollokvium sualları:

1. İnformatika və onun predmeti,
2. Informasiya prosesləri
3. Informasiyanın kodlaşdırılması,
4. Informasiya anlayışı, informasiyanın ölçü vahidləri.
5. Kompüterlərdə say sistemləri,
6. Mövqeli və mövqesiz say sistemləri.
7. Ədədlərin bir say sistemindən digərinə çevrilməsi.
8. Hesablama texnikasının inkişaf mərhələləri
9. EHM-lərin nəsilləri
10. Müasir EHM-lərin təsnifatı,

XV. İmtahan sualları:

1. İnformatika və onun predmeti,
2. Informasiya prosesləri
3. Informasiyanın kodlaşdırılması,
4. Informasiya anlayışı, informasiyanın ölçü vahidləri.
5. Kompüterlərdə say sistemləri,
6. Mövqeli və mövqesiz say sistemləri.
7. Ədədlərin bir say sistemindən digərinə çevrilməsi.
8. Hesablama texnikasının inkişaf mərhələləri
9. EHM-lərin nəsilləri
10. Müasir EHM-lərin təsnifatı,
11. Fərdi kompüterlərin arxitekturası
12. Kompüterin əsas qurğuları.
13. Kompüterin əlavə qurğuları.
14. Müasir kompüterlərin proqram təminatı.
15. Sistem proqram təminatı.